

Bruxelles, den 13.9.2016
COM(2016) 576 final

BERETNING FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

**om garantier dækket af det almindelige budget
Situationen pr. 31. december 2015**

{SWD(2016) 292 final}

DA

DA

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Transaktioner garanteret af EU's budget	3
3.	Udviklingen i de garanterede transaktioner	5
3.1.	Transaktioner, der forvaltes direkte af Kommissionen	7
3.1.1.	Den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM).....	7
3.1.2.	Betalingsbalancemekanismen	8
3.1.3.	Makrofinansiel bistand i form af lån.....	8
3.1.4.	Euratom-lån.....	9
3.2.	Udviklingen i EIB's eksterne finansieringstransaktioner	10
4.	Risici dækket af EU's budget	10
4.1.	Definition af risiko	10
4.2.	Samlet risikosammensætning	10
4.3.	Årlige risici dækket af EU's budget	11
4.3.1.	Risiko knyttet til medlemsstaterne	12
4.3.2.	Risiko knyttet til tredjelande	13
5.	Aktivering af garantierne og fondens udvikling	14
5.1.	Aktivering af garantierne	14
5.1.1.	Udbetalinger over de likvide midler	14
5.1.2.	Udbetalinger over EU's budget	14
5.1.3.	Træk på fonden og inddrivelser	14
5.2.	Udviklingen i fonden.....	15

1. INDLEDNING

Formålet med denne beretning er at redegøre for kreditrisikoen for EU's budget som følge af de garantier og udlånstransaktioner, der henholdsvis stilles og gennemføres enten direkte af Den Europæiske Union eller indirekte gennem den garanti, som stilles for Den Europæiske Investeringsbanks (EIB) finansiering af projekter uden for EU.

Beretningen forelægges i henhold til artikel 149 i finansforordningen¹, der siger, at Kommissionen skal forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en beretning om situationen med hensyn til budgetgarantier og risiciene i den forbindelse.

Beretningen er bygget op på følgende måde: I afsnit 2 gennemgås de vigtigste træk ved de transaktioner, der garanteres af EU's budget. Der beskrives ligeledes flere andre supplerende krisestyringsmekanismer, som ikke indebærer nogen risiko for EU's budget. I afsnit 3 beskrives udviklingen i de garanterede transaktioner. Derefter sættes der i afsnit 4 fokus på de hovedrisici, der dækkes af EU-budgettet, mens der i afsnit 5 gøres rede for aktiveringen af garantierne og udviklingen i Garantifonden for Aktioner i forhold til Tredjeland ("fonden")².

Denne beretning suppleres af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (arbejdsdokumentet), der indeholder en række detaljerede tabeller og forklarende bemærkninger. Den indeholder også en makroøkonomisk analyse af de lande, der tilgodeses af lån og/eller garantier fra EU, og som repræsenterer hovedparten af fondens risici.

2. TRANSAKTIONER GARANTERET AF EU'S BUDGET

De risici, der dækkes af EU's budget, hidrører fra en bred vifte af udlåns- og garantitransaktioner, som kan inddeles i to kategorier:

- lån med makroøkonomisk sigte ydet af Den Europæiske Union, dvs. makrofinansielle bistandslån³ til tredjelands, betalingsbalancelån⁴ til medlemsstater, der ikke har indført euroen, og som har betalingsbalanceproblemer, lån under den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme⁵ ("EFSM") til medlemsstater, som befinder sig i eller er alvorligt truet af en meget alvorlig økonomisk eller finansiell situation som følge af usædvanlige begivenheder, de ikke selv er herre over, og som normalt ydes med finansiell støtte fra IMF
- lån med mikroøkonomisk sigte, dvs. Euratom-lån og navnlig Den Europæiske Investeringsbanks finansiering af transaktioner i tredjelands, som er dækket af EU-garantier ("EIB's eksterne finansiering")⁶.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 966/2012 af 25. oktober 2012 om de finansielle regler vedrørende Unionens almindelige budget og om ophævelse af Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1605/2002 (EUT L 298 af 26.10.2012, s. 1).

² Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 480/2009 af 25. maj 2009 om oprettelse af en garantifond for aktioner i forhold til tredjeland (kodificeret udgave), "garantifondsforordningen" (EUT L 145 af 10.6.2009, s. 10).

³ Makrofinansiell bistand kan også ydes i form af gavebistand til tredjelande. Se tabel A2B i bilaget til arbejdsdokumentet for henvisninger til retsgrundlag.

⁴ Rådets forordning (EF) nr. 332/2002 af 18. februar 2002 om indførelse af en mekanisme for mellemfristet betalingsbalancestøtte til medlemsstaterne (EUT L 53 af 23.2.2002, s. 1).

⁵ Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 om oprettelse af en europæisk finansiell stabiliseringsmekanisme (EUT L 118 af 12.5.2010, s. 1).

⁶ Se tabel A3 i bilaget til arbejdsdokumentet for henvisninger til retsgrundlag.

EIB's garanterede eksterne finansiering, den makrofinansielle bistand og Euratom-lånene til tredjelande er siden 1994 blevet dækket af Garantifonden for Aktioner i forhold til Tredjeland, mens betalingsbalance-, EFSM- og Euratom-lån til medlemsstater dækkes direkte af EU's budget.

- Garantifonden for Aktioner i forhold til Tredjeland

Fonden dækker misligholdelser af lån og lånegarantier, der er ydet til tredjelande eller til projekter i tredjelande. Den blev oprettet for at:

- danne en "likviditetsreserve" med det formål at undgå træk på EU's budget, når der ikke eller ikke til tiden betales af på et garanteret lån, og
- skabe et instrument til sikring af budgetdisciplin ved fastlæggelse af en finansiell ramme for udviklingen af EU's politik vedrørende garantier for Kommissionens og EIB's lån til tredjelande⁷.

Hvis tredjelande optages som medlemsstater, er lån til disse lande ikke længere dækket af fonden, og risikoen skal bæres direkte af EU's budget. Fonden får tilført midler fra EU's budget og skal holdes på et niveau, der svarer til en vis procentdel af de udestående låne- og garantibeløb, der dækkes af fonden. Denne procentdel, den såkaldte målsats, udgør i øjeblikket 9 %⁸. Hvis fondens midler ikke er tilstrækkelige, stilles de nødvendige midler til rådighed over EU's budget.

- Garantifonden under Den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFSI)

EU-garantien dækker finansierings- og investeringstransaktioner, der er indgået af EIB under infrastruktur- og innovationsvinduet og af EIF under SMV-vinduet. En del af disse transaktioner er dækket af EU-garantien, mens en del er gennemført på egen risiko af EIB-Gruppen⁹.

Andre krisestyringsmekanismer, der ikke er dækket af EU's budget

Som led i krisehåndteringen er der blevet indført en række andre mekanismer, som dog ikke indebærer nogen risiko for EU's budget:

- *Den græske lånefacilitet*¹⁰, som finansieres via bilaterale lån fra de øvrige medlemsstater i euroområdet til Grækenland og administreres centralt af Kommissionen.

- *Den europæiske finansielle stabilitetsfacilitet (EFSF)*¹¹: EFSF blev oprettet i juni 2010 af medlemsstaterne i euroområdet som en midlertidig redningsmekanisme for at yde finansiell bistand til medlemsstaterne i euroområdet inden for rammerne af et makroøkonomisk tilpasningsprogram. Traktaten om oprettelse af en permanent redningsmekanisme, den

⁷ Selv om de eksterne risici i sidste ende er dækket af EU's budget, fungerer garantifonden som et instrument, der beskytter EU's budget mod betalingsmisligholdelser. For den seneste årsberetning om fonden og forvaltningen heraf, se COM(2015) 343 final af 16.7.2015 og det ledsagende arbejdsdokument (SWD(2015) 163 final af 20.8.2015). Beretningen for 2015 forventes at foreligge i juli 2016 på <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

⁸ For en samlet beretning om fondens funktionsmåde og om målsatsen for tilførslen, se COM(2014) 214 final af 8.4.2014 og det ledsagende arbejdsdokument SWD(2014) 129 final.

⁹ For yderligere oplysninger om forvaltningen af garantifonden under EFSI, se COM(2016) 353 final af 31.5.2016.

¹⁰ Om den græske lånefacilitet:

http://ec.europa.eu/economy_finance/assistance_eu_ms/greek_loan_facility/index_en.htm.

¹¹ Om EFSF: <http://www.efsf.europa.eu>.

europæiske stabilitetsmekanisme, trådte i kraft den 27. september 2012. Siden den 1. juli 2013 har EFSF fortsat sine igangværende programmer til fordel for Grækenland (sammen med IMF og visse medlemsstater) og til fordel for Irland og Portugal (sammen med IMF, visse medlemsstater og EU/EFSM)¹², men deltager ikke længere i nye finansieringsprogrammer eller lånefacilitetsaftaler.

- *Den europæiske stabilitetsmekanisme (ESM)*¹³: ESM er en vigtig del af EU's omfattende strategi til sikring af den finansielle stabilitet i euroområdet gennem finansiell bistand til de medlemsstater i euroområdet, der oplever eller trues af finansielle vanskeligheder. Det er en mellemstatslig organisation i henhold til international ret, der har hjemsted i Luxembourg og har en effektiv udlånskapacitet på 500 mia. EUR.

3. UDVIKLINGEN I DE GARANTEREDE TRANSAKTIONER

I dette afsnit beskrives udviklingen i de garanterede transaktioner. For det første dem, der forvaltes direkte af Kommissionen, og dernæst dem, der forvaltes af EIB.

¹² De lån, som ydes under EU/EFSM, garanteres af EU's budget.

¹³ Om ESM: <http://esm.europa.eu>.

Tabel 1: Samlede udestående beløb dækket af EU's budget pr. 31. december 2015 (mio. EUR)

	Udestående hovedstol	Påløbne renter	I alt	%
Medlemsstater*				
Euratom	283	1	284	0,3
Betalingsbalance-støtte	5 700	111	5 811	6,9
EIB	1 971	16	1 987	2,4
EFSM	46 800	709	47 509	56,4
Subtotal medlemsstater**	54 753	837	55 591	66,0
Tredjelande***				
Makrofinansiel bistand	3 007	17	3 024	3,6
Euratom	17	< 1	17	< 0,1
EIB****	25 417	149	25 565	30,4
Subtotal tredjelande	28 441	166	28 606	34,0
I alt	83 194	1 003	84 197	100
<p>* Denne risiko dækkes direkte af EU's budget. Den inkluderer også Euratom-lån og EIB-lån ydet til lande forud for deres EU-tiltrædelse.</p> <p>** Dette tal omfatter ikke EFSI-transaktioner, hvor 202 mio. EUR var udbetalt på indberetningsdatoen.</p> <p>*** Den risiko, der dækkes af fonden, er begrænset til 19,45 mia. EUR.</p> <p>**** Lån, der ved subrogation er overgået til EU efter Syriens misligholdelse af EIB-lån, er medregnet. (beløb: 155 mio. EUR).</p>				

Tabel A1, A2a, A2b og A3 i arbejdsdokumentet indeholder mere detaljerede oplysninger om disse udestående beløb, især med hensyn til loft, udbetalte beløb og garantisatser.

3.1. Transaktioner, der forvaltes direkte af Kommissionen

3.1.1. Den europæiske finansielle stabiliseringsmekanisme (EFSM)

I konklusionerne fra Økofinrådet den 9.-10. maj 2010 blev det fastslået, at mekanismen skal omfatte 60 mia. EUR¹⁴. Derudover var medlemsstaterne i euroområdet klar til om nødvendigt at supplere disse ressourcer. Artikel 2, stk. 2, i Rådets forordning nr. 407/2010¹⁵ begrænser de udestående låne- eller kreditlinjebeløb, der tildeles medlemsstaterne, til den margin, der er til rådighed under loftet for egne indtægter for betalingsbevillinger.

I forlængelse af Rådets afgørelser om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Irland¹⁶ (op til 22,5 mia. EUR) og Portugal¹⁷ (op til 26 mia. EUR) blev der udbetalt 22,5 mia. EUR til Irland og 24,3 mia. EUR til Portugal (de resterende 1,7 mia. EUR blev ikke udbetalt, da den portugisiske regering ikke fremsatte anmodning herom, og da fristen for udbetaling udløb).

Udviklingen i 2015

Eurogruppen/Økofinrådet havde i april 2013 besluttet at forøge den maksimale vægtede gennemsnitlige løbetid for EFSM-lånene fra 12,5 til 19,5 år, hvilket gav de støttemodtagende lande mulighed for at anmode om en forlængelse af løbetiderne indtil senest 2026 (tranche for tranche).

En anmodning om at forlænge det første EFSM-lån på 5 mia. EUR udbetalt til Irland i 2011 – med forfald i december 2015 – blev modtaget fra Irland den 27. juli 2015. Lånet blev refinansieret i tre transaktioner med løbetider indtil 2023 (2 mia. EUR), 2029 (1 mia. EUR) og 2035 (2 mia. EUR).

Desuden blev der ydet et overgangslån på 7,16 mia. EUR til Grækenland¹⁸ i en periode på en måned mellem den 20. juli og den 20. august 2015. Dette lån blev tilbagebetalt fuldt ud.

Pr. 31. december 2015 havde EFSM en resterende kapacitet på 13,2 mia. EUR ud af sin udlånskapacitet på 60 mia. EUR til alt efter behov at stille yderligere bistand til rådighed for medlemsstater i euroområdet¹⁹.

Udviklingen efter den 31. december 2015

Den 11. januar 2016 anmodede også den portugisiske regering om en forlængelse af det andet EFSM-lån på 4,75 mia. EUR, der blev udbetalt i 2011 og havde forfald i juni 2016.

¹⁴ Jf. pressemeddelelse om det ekstraordinære møde i Økofinrådet den 9.-10. maj 2010 (http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/114324.pdf).

¹⁵ Rådets forordning (EU) nr. 407/2010 af 11. maj 2010 om oprettelse af en europæisk finansiell stabiliseringsmekanisme (EUT L 118 af 12.5.2010, s. 1).

¹⁶ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/77/EU af 7. december 2011 om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Irland (EUT L 30 af 4.2.2011, s. 348).

¹⁷ Rådets gennemførelsesafgørelse 2011/344/EU af 17. maj 2011 om tildeling af finansiell støtte fra Unionen til Portugal (EUT L 159 af 17.6.2011, s. 88). Se også berigtigelse (EUT L 178 af 10.7.2012, s. 15).

¹⁸ Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2015/1181 af 17. juli 2015 om tildeling af kortfristet finansiell støtte fra Unionen til Grækenland (EUT L 192 af 18.7.2015, s. 15).

¹⁹ For yderligere oplysninger om EFSM henvises der til Kommissionens rapport om Den Europæiske Unions låntagnings- og långivningsaktiviteter i 2014 (COM(2015) 327 final). Rapporten for 2015 forventes at foreligge i juli 2016 på <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

Refinansieringen er sket i tre transaktioner med løbetider indtil 2023 (1,5 mia. EUR), 2031 (2,25 mia. EUR) og 2036 (1 mia. EUR).

3.1.2. Betalingsbalancemekanismen

EU's mellemfristede finansielle bistand under betalingsbalancemekanismen blev reaktiveret i november 2008 for at hjælpe Ungarn og derefter i januar og maj 2009 for at hjælpe Letland og Rumænien med at genskabe markedets tillid med et samlet lånetilsagn på 14,6 mia. EUR. Af dette beløb blev 1,2 mia. EUR ikke udbetalt, da der ikke blev fremsat yderligere anmodninger, og da fristen for udbetaling udløb.

Udviklingen i 2015

Letland og Rumænien tilbagebetalte henholdsvis 1,2 mia. EUR og 1,5 mia. EUR.

Den 22. oktober 2013 besluttede Rådet at stille ny forebyggende mellemfristet finansiell bistand²⁰ på op til 2 mia. EUR til rådighed for Rumænien i form af et lån med en gennemsnitlig maksimal løbetid på otte år. Faciliteten er ikke blevet anvendt, og fristen for anmodning om midler udløb den 30. september 2015.

Pr. 31. december 2015 havde betalingsbalancemekanismen en resterende kapacitet på 44,3 mia. EUR ud af dens maksimale kapacitet på 50 mia. EUR til alt efter behov at yde yderligere bistand.

Det udestående beløb for betalingsbalancelån faldt fra 8,4 mia. EUR til 5,7 mia. EUR i 2015.

Udviklingen efter den 31. december 2015

Ungarn tilbagebetalte sin sidste lånetranche på 1,5 mia. EUR i april 2016.

3.1.3. Makrofinansiel bistand i form af lån

Som hovedregel er det Europa-Parlamentet og Rådet, der træffer afgørelse om makrofinansiel bistand (artikel 212 i TEUF). Rådet kan dog på forslag fra Kommissionen vedtage afgørelsen, når situationen i et tredjeland kræver akut finansiell bistand (artikel 213 i TEUF), og denne procedure blev anvendt i forbindelse med den anden pakke af makrofinansiel bistand til Ukraine i 2014.

Udviklingen i 2015

Den 15. april 2015 besluttede Europa-Parlamentet og Rådet at yde makrofinansiel bistand til Ukraine²¹ på maksimalt 1,8 mia. EUR i form af lån. En første tranche på 600 mio. EUR blev udbetalt i juli.

I april 2015 blev det resterende beløb på 250 mio. EUR af det i 2010 godkendte første program til Ukraine²² udbetalt sammen med den første tranche på 10 mio. EUR til Georgien (ud af de 23 mio. EUR i henhold til afgørelsen).

²⁰ Rådets afgørelse 2013/531/EU af 22. oktober 2013 om forebyggende mellemfristet finansiell EU-bistand til Rumænien (EUT L 286 af 29.10.2013, s. 1).

²¹ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2015/601 af 15. april 2015 om makrofinansiel til Ukraine (EUT L 100 af 17.4.2015, s. 1).

Det makrofinansielle bistandslån, der er ydet til Jordan (ud af de 180 mio. EUR i henhold til afgørelsen), blev udbetalt fuldt ud i 2015 – en første tranche på 100 mio. EUR i februar og den anden og sidste rate på 80 mio. EUR i oktober.

De to første rater af lånet, der er ydet til Tunesien²³ (ud af de 300 mio. EUR i henhold til afgørelsen), blev udbetalt i 2015 – en første tranche på 100 mio. EUR i maj, og den anden på 100 mio. EUR i december.

Heraf har de støttemodtagende lande tilbagebetalt 67 mio. EUR (Bosnien-Hercegovina 4 mio. EUR, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien 10 mio. EUR, Montenegro 1 mio. EUR og Serbien 52 mio. EUR).

Det udestående beløb i makrofinansielle bistandslån er vokset fra 1 828,6 mio. EUR til 3 006,6 mio. EUR i perioden mellem den 31. december 2014 og den 31. december 2015. Lån til Ukraine udgør 73,5 % af det samlede udestående beløb i makrofinansielle bistandslån.

Udviklingen efter den 31. december 2015

Den første tranche (10 mio. EUR ud af de 15 mio. EUR i henhold til afgørelsen) af lånet, der er ydet til Den Kirgisiske Republik²⁴, blev udbetalt i april 2016.

3.1.4. Euratom-lån

Euratoms udlån til medlemsstater eller visse støtteberettigede tredjelande (Den Russiske Føderation, Armenien og Ukraine) har et loft på 4 mia. EUR, hvoraf ca. 85 % allerede er udbetalt. Et lån på 300 mio. EUR til Ukraine, der skulle anvendes til sikkerhedsmæssige forbedringer af de eksisterende nukleare anlæg, blev undertegnet den 7. august 2013. For disse lån er der også tredjepartsgarantier, som dækker 100 % af det udestående beløb ved årets udgang.

De resterende 326 mio. EUR ud af de 4 mia. EUR i henhold til afgørelsen kan anvendes til nye projekter.

Udviklingen i 2015

På grundlag af Kommissionens vurdering er alle forudsætninger for at stille lånet til rådighed opfyldt på tilfredsstillende vis. Den 27. maj 2015 blev der vedtaget en afgørelse om lånoptagelse for en første tranche på 100 mio. EUR, men på grund af forsinkelser i gennemførelsesprocessen er der endnu ikke sket nogen udbetalinger.

Der fandt ingen udbetalinger sted i 2015. De tilbagebetalte beløb bestod af 22,6 mio. EUR fra Bulgarien, 19 mio. EUR fra Rumænien, og hvad der svarer til 6,9 mio. EUR fra Ukraine.

²² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 388/2010/EU af 7. juli 2010 om makrofinansiel bistand til Ukraine (EUT L 179 af 14.7.2010, s. 1).

²³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 534/2014/EU af 15. maj 2014 om makrofinansiel bistand til Den Tunesiske Republik (EUT L 151 af 21.5.2014, s. 9).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1025/2013/EU af 22. oktober 2013 om makrofinansiel bistand til Den Kirgisiske Republik (EUT L 283 af 25.10.2013, s. 1).

3.2. Udviklingen i EIB's eksterne finansieringstransaktioner

Udviklingen i 2015

Under EIB's generelle mandat for perioden 2014-2020 var der pr. 31. december 2015 blevet undertegnet lån til et samlet beløb på 6 920 mio. EUR, hvoraf kun 525 mio. EUR var blevet udbetalt pr. samme dato (se tabel A5a i arbejdsdokumentet). For yderligere oplysninger om de lande, der er dækket af EIB-mandaterne, se tabel A1 og A2 i arbejdsdokumentet.

EIB's tidligere eksterne mandater fremgår af tabel A3 i arbejdsdokumentet.

Den syriske regerings misligholdelse af rentebetalinger og tilbagebetaling af lån fortsatte i 2015. EIB har trukket på garantifonden for at dække disse misligholdelser (se punkt 5.1.3 nedenfor).

De udestående beløb pr. 31. december 2015 for de forskellige mekanismer, der er omhandlet i dette afsnit, er angivet i tabel 1.

4. RISICI DÆKKET AF EU'S BUDGET

4.1. Definition af risiko

Risikoen for EU's budget stammer fra udestående hovedstol og renter i forbindelse med garanterede transaktioner.

I denne beretning er der anvendt to metoder til at vurdere risiciene for EU's budget (enten direkte eller indirekte via fonden):

- "Den samlede risiko, som er dækket" er baseret på summen af den samlede udestående hovedstol for de berørte transaktioner på en given dato, inkl. påløbne renter²⁵
- Budgetmetoden, der defineres som "den årlige risiko for EU's budget", er baseret på beregningen af det maksimale beløb, som EU ville skulle udbetale i et regnskabsår, hvis alle garanterede lån blev misligholdt²⁶.

4.2. Samlet risikosammensætning

Indtil 2010 hang den maksimale risiko i form af de samlede dækkede udestående beløb hovedsagelig sammen med lån til tredjelande. Siden 2011 har medlemsstaternes offentlige finanser været hårdt ramt af finanskrisen, hvilket har ført til en stigning i EU's långivningsaktiviteter for at tilgodese det øgede statslige finansieringsbehov i medlemsstaterne.

Som følge heraf har risikosammensætningen ændret sig. Pr. 31. december 2015 vedrørte 66 % af det samlede udestående beløb²⁷ lånoptagelsestransaktioner i forbindelse med lån til medlemsstater, der dækkes direkte af EU's budget (sammenlignet med 45 % pr. 31. december 2010).

²⁵ Se tabel 1 i beretningen.

²⁶ Med henblik på denne beregning antages det, at tilbagebetalingen af misligholdte lån ikke fremrykkes, så der er kun taget hensyn til forfaldne betalinger (se tabel 2 og 3 i beretningen og tabel A4 i arbejdsdokumentet).

²⁷ Se tabel 1.

4.3. Årlige risici dækket af EU's budget

For så vidt angår de udestående lån pr. 31. december 2015 (se tabel 1) udgjorde det maksimale beløb, som EU ville skulle udbetale i løbet af 2016 (direkte og via fonden) – forudsat at alle garanterede lån blev misligholdt – 10 718,5 mio. EUR. Dette beløb svarer til hovedstol og rentebetalinger af de garanterede lån, som forfalder i 2016, forudsat at de misligholdte lån ikke fremrykkes (se nærmere herom i tabel A4 i arbejdsdokumentet).

4.3.1. Risiko knyttet til medlemsstaterne

I 2016 udgør EU's maksimale årlige risiko knyttet til transaktioner med medlemsstater 8 160 mio. EUR (ca. 76 % af den samlede årlige risiko). Denne risiko er forbundet med:

- a) EIB's udlån og/eller Euratom-lån ydet forud for medlemsstaternes EU-tiltrædelse
- b) lån ydet under betalingsbalancemekanismen og
- c) lån ydet under EFSM-ordningen.

Tabel 2: Rangordning af medlemsstaterne efter den årlige risiko for EU's budget i 2016 (mio. EUR)

Rangorden	Land	Lån	Maksimal årlig risiko	Landets vægt i forhold til medlemsstaternes årlige risiko	Landets vægt i forhold til den samlede årlige risiko (medlemsstater og tredjelande)
1	Portugal	c)	5 434,13	66,6 %	50,7 %
2	Ungarn	a)+b)	1 558,78	19,1 %	14,5 %
3	Irland	c)	609,39	7,5 %	5,7 %
4	Rumænien	a)+b)	314,19	3,9 %	2,9 %
5	Bulgarien	a)	83,24	1,0 %	0,8 %
6	Tjekkiet	a)	43,66	0,5 %	0,4 %
7	Kroatien	a)	38,88	0,5 %	0,4 %
8	Polen	a)	29,36	0,4 %	0,3 %
9	Letland	a)+b)	27,10	0,3 %	0,3 %
10	Slovakiet	a)	14,66	0,2 %	0,1 %
11	Litauen	a)	4,60	0,1 %	< 0,1 %
12	Slovenien	a)	2,09	< 0,1 %	< 0,1 %
I alt			8 160,1	100 %	76,1 %

4.3.2. Risiko knyttet til tredjelande

I 2016 vil fondens maksimale risiko knyttet til tredjelande udgøre 2 258,4 mio. EUR (24 % af den samlede årlige risiko). Risikoen knyttet til tredjelande vedrører EIB's udlån og/eller makrofinansiel bistand og/eller Euratom-lån (se nærmere i tabel A2b i arbejdsdokumentet). Fonden dækker garanterede lån til tredjelande med løbetider, der strækker sig til 2042.

De 10 lande (ud af 43 lande), der rangerer øverst, når det gælder deres samlede tilbagebetalinger i 2016, er anført nedenfor. De tegner sig for 2 069 mio. EUR eller 81 % af fondens årlige risiko knyttet til tredjelande. Den økonomiske situation i disse lande analyseres og kommenteres i punkt 3 i arbejdsdokumentet. Kreditværdigheden som vurderet af kreditvurderingsbureauerne er også anført i hver landetabel.

Tabel 3: Rangordning af de **10 tredjelande, der repræsenterer den største årlige risiko** for EU's budget i 2016 (mio. EUR)

Rangorden	Land	Maksimal årlig risiko	Landets vægt i forhold til tredjelandes årlige risiko	Landets vægt i forhold til den samlede årlige risiko (medlemsstater og tredjelande)
1	Tyrkiet	554,91	21,7 %	5,2 %
2	Brasilien	285,13	11,1 %	2,7 %
3	Tunesien	278,87	10,9 %	2,6 %
4	Egypten	230,85	9,0 %	2,2 %
5	Marokko	217,61	8,5 %	2,0 %
6	Serbien	203,75	8,0 %	1,9 %
7	Sydafrika	89,52	3,5 %	0,8 %
8	Libanon	88,62	3,5 %	0,8 %
9	Bosnien-Hercegovina	60,05	2,3 %	0,6 %
10	Syrien	56,54	2,2 %	0,5 %
De 10 i alt		2 068,85	80,7 %	19,3 %

5. AKTIVERING AF GARANTIERNE OG FONDENS UDVIKLING

5.1. Aktivering af garantierne

5.1.1. Udbetalinger over de likvide midler

Når en debitor er kommet bagud med betalingen til EU, trækker Kommissionen på sine likvide midler for at undgå forsinkelser og heraf følgende omkostninger i forbindelse med betalingen af renter og afdrag på lån²⁸. Det skete ikke i 2015.

5.1.2. Udbetalinger over EU's budget

I tilfælde af misligholdelse vil der blive trukket på EU's budget for at dække det manglende beløb. Da der ikke forekom misligholdelser fra medlemsstaternes side i 2015, blev der ikke anmodet om bevillinger.

5.1.3. Træk på fonden og inddrivelser

I tilfælde af for sen betaling fra en modtager af et lån til tredjelande, der er ydet eller garanteret af EU, trækkes der på fonden for at dække misligholdelsen senest tre måneder efter fremsættelsen af anmodningen²⁹.

Fra december 2011 konstaterede EIB, at den syriske regering misligholder visse rentebetalinger og låneafdrag. Da de officielle betalingsanmodninger ikke gav noget resultat, begyndte EIB at trække på fonden i maj 2012. Udviklingen i trækkene på fonden svarende til misligholdte lån i Syrien er angivet i tabel 4.

De beløb, som trækkes af EIB, hæves på garantifondens konto efter tilladelse fra Kommissionens tjenestegrene. Når EU foretager en betaling under EU-garantien, overgår EIB's rettigheder og retsmidler til EU.

Det er EIB, der på vegne af EU gennemfører inddrivelsesprocedurer for de beløb, som er overgået til EU.

²⁸ Se artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 2007/436/EF, Euratom om ordningen for De Europæiske Fællesskabers egne indtægter (EFT L 130 af 31.5.2000, s. 1).

²⁹ Fra fondens oprettelse i 1994 til indberetningsdatoen er der blevet trukket et sammenlagt beløb på 705 mio. EUR. Der blev inddrevet et beløb på 579 mio. EUR (dette beløb omfatter tilbagebetalte hovedstols- og rentebeløb plus morarenter plus realiserede valutakursgevinster og -tab). Se yderligere oplysninger i afsnit 2.4.2 i arbejdsdokumentet.

Tabel 4: Træk på garantifonden i forbindelse med misligholdte lån i Syrien (mio. EUR)

År	Antal anmodninger imødekommet	Størrelsen af forfaldne rater	Morarenter og påløbne renter (1)	Inddrevet beløb	I alt
2012	2	24,02	Ikke relevant	2,15	21,87
2013	8	59,27	1,36	0	60,63
2014	8	58,68	1,54	0	60,23
2015	8	58,66	1,50	0	60,16
I alt	26	200,64	4,40	2,15	202,89

(1) EIB opkræver først morarenter og påløbne renter i forbindelse med den anden betalingsanmodning for hvert enkelt lån; de beregnes fra misligholdelsesdatoen og indtil den dato, hvor garantifonden betaler beløbet.

Den 31. december 2015 beløb den samlede udestående hovedstol i forbindelse med garanterede lån til Syrien sig til 554 mio. EUR³⁰; det sidste lån løber til 2030.

Udviklingen efter den 31. december 2015

I slutningen af 2015 blev der modtaget yderligere tre anmodninger, der skal udbetales i 2016, og i januar 2016 blev der modtaget yderligere én anmodning. Der blev anmodet om i alt 29,90 mio. EUR.

5.2. Udviklingen i fonden

I henhold til garantifondsforordningen skal fondens midler være af en passende størrelse (målbeløb), som er sat til 9 % af de samlede forpligtelser (hovedstol og påløbne renter) i forbindelse med hver enkelt transaktion. Der er indført en tilførselsmekanisme for at sikre, at målbeløbet nås.

På grundlag af tilførselsmekanismen udbetalte EU's budget 144,40 mio. EUR til fonden i februar 2015, mens den betaling, som blev foretaget i februar 2016, beløb sig til 257,12 mio. EUR.

Pr. 31. december 2015 beløb fondens nettoaktiver³¹ sig til 2 320,06 mio. EUR. Forholdet mellem nettoaktiverne og de samlede forpligtelser³² (28 312,24 mio. EUR) som defineret i fondsforordningen var lavere end målbeløbet. I EU's foreløbige budget for 2017 blev der derfor indføjet en tilførsel på 228,04 mio. EUR.

³⁰ Dette beløb inkluderer 200,64 mio. EUR, som EIB allerede har anmodet om, og som Kommissionen allerede har betalt.

³¹ Fondens samlede aktiver minus påløbne forpligtelser (EIB-gebyrer og revisionsgebyrer).

³² Inkl. påløbne renter.

Pr. 31. december 2015 havde fonden 202,89 mio. EUR i restancer til inddrivelse.

I forbindelse med den sidste omfattende beretning³³ blev det meddelt, at der bør foretages en vurdering af fondens hovedparametre, navnlig målsatsen, i forbindelse med midtvejsevalueringen af EIB's eksterne udlånsmandat. En ekstern kontrahent er ved at gennemføre en evaluering af garantifonden under hensyntagen til fondens risikoprofil og dens funktionsmåde i lyset af udviklingen i finansieringen af den bistand til tredjelande, som fonden dækker, og de dermed forbundne risici. Resultaterne forventes at foreligge i september 2016.

³³ Se fodnote 8.